УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:

   На основу члана 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Беораду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 25. 11. 2015. године донело је Одлуку о образовању комисије за оцену подобности теме, кандидата и ментора за израду докторске дисертације **Јелене Анђелковић, мастер**, асистента за ужу стручну и научну област Страни језици – Енглески језик на Факултету организационих наука Универзитета у Београду, под називом **„Терминологија менаџмента - у прилог развоју терминолошке и језичке политике и планирања“**.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

   1. др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду
   2. др Катарина Расулић, доценткиња Филолошког факултета Универзитета у Београду
   1. др Гордана Јакић, доценткиња Факултета организационих наука Универзитета у Београду,ужа научна област: Страни језици – енглески језик

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Јелена Анђелковић

Дипломирана филолошкиња енглеског језика и књижевности – мастер; англистика

Јелена Анђелковић (рођ. Плећаш) рођена је 29. септембра 1979. године у Земуну. Студије на Филолошком факултету уписала је школске 1998/99. године. Дипломирала је 2003. године на студијској групи за енглески језик и књижевност са оствареном просечном

оценом 8.55 (осам и 55/100). Мастер студије на Филолошком факултету у Београду успешно је завршила у јануару 2009. године са просечном оценом 9.67 (девет и 67/100) и одбранила мастер рада под називом „Варијетети енглеског језика". Докторске студије на на Филолошком факултету Универзитета у Београду (модул Језик) уписала је 2009. године и положила све предвиђене испите са просечном оценом 9.60 (девет и 60 /100).

Од октобра 2003. до априла 2006. Јелена Анђелковић је била запослена на месту професора енглеског језика у Школи страних језика Задужбине Илије М. Коларца. Као асистент наставника у Међународној школи у Београду радила је од 2006. до 2007. године а затим и као професор енглеског језика у школи страних језика Оксфорд Центар у Београду. Од децембра 2008. до децембра 2010. године била је сарадник у настави, а од децембра 2010. до данас ради као асистент за ужу стручну и научну област Страни језици – Енглески језик на Факултету организационих наука у Београду.

Осим у извођењу наставе на Факултету организационих наука, Јелена Анђелковић је била ангажована и на предмету *Пословни енглески језик* на мастер програму Менаџмент пословних перформанси и Предузетнички менаџмент који се спроводе на Београдском универзитету у оквиру TEMPUS програма Европске уније (током маја и јуна 2009. и 2015. године).

У оквиру завршених програма стручног усавршавања, кандидаткиња издваја звање Преводиоца – тумача за енглески језик, стечено након успешно завршеног једногодишњег семинара при Удружењу научних и стручних преводилаца Србије у јуну 2006. године, као и завршен програм сталног усавршавања академског особља под назовом TRAIN - *Training & Research for Academic Newcomers,* у новембру 2013. у Ректорату Универзитета у Београду.

Јелена Анђелковић је члан Међународног удружења наставника енглеског као страног језика (IATEFL), Европске терминолошке асоцијације (EAFT), Секције универзитетских наставника страног језика струке при Друштву за стране језике и књижевности Србије (ДКЈКС), Друштва за примењену лингвистику Србије, као и Удружења научних и стручних преводилаца Србије.

Кандидаткиња поседује средње знање немачког и користи се италијански језиком. Добро познаје рад на рачунару (Windows, MS Word, MS PowerPoint, MS Excel, Photoshop, Internet).

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТКИЊЕ

Кандидаткиња Јелена Анђелковић ауторка је дванаест стручних и научних радова из области терминологије менаџмента, језичких образовних политика и наставе и учења енглеског у посебне сврхе, као и једног превода са српског на енглески језик.

- **Анђелковић, J.,** Новаковић, М., Јакић, Г.: *Промене у приступу проучавању варијације у терминологији менаџмента*. Трећа међународна конференција Страни

језик струке: прошлост, садашњост, будућност. Факултет организационих наука, Универзитет у Београду, 26. и 27. септембра 2014. (зборник радова у припреми)

- **Анђелковић, J.:** *Managing Serbian Management Terminology – Several Propositions,* Међународна конференција "The Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication between Cultures", Зборник радова: на ЦД-у, Факултет за логистику, Целје, Универзитет у Марибору, Словенија, 11. - 12. септембра 2014.
- Новаковић, М., **Анђелковић, J.,** Јакић, Г.: Language policy *and planning in Europe and Serbia in the context – an overview*, 14. Међународни симпозијум SYMORG 2014: "New business models and sustainable competitiveness", Књига апстраката: ISBN 978-86-7680-295-1, Зборник радова: на ЦД-у, Златибор, 6.-10. јуна 2014.
- **Анђелковић, J.***: English-contact induced changes in Serbian - from borrowing to code-switching and more,* Други међународни симпозијум "Language for International Communication", ISBN 978-9984-45-798-7, Рига, Летонија, 23.-24. мај 2013.
- **Анђелковић, J.**: *Main Issues of Terminology Management in Organizational Sciences.* The First International Conference "Teaching English for Specific Purposes", ISBN 978-86-6 I 25-0804, Универзитет у Нишу, 17 – 19. maja 2013.
- **Анђелковић, J.,** Новаковић, М.: *Elimination of LSP from Serbian Universities - Reversing the Process.* Међународна конференција "The Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication Between Cultures", Зборник радова: CD, Факултет за логистику, Целје, Универзитет у Марибору, Словенија, 20 - 21. септембра 2012.
- Јакић, Г., **Анђелковић, J.,** Новаковић, М.: *Organize Your English*. Факултет организационих наука, Београд, 2012. (уџбеник)
- Јакић, Г., **Анђелковић, J.,** Новаковић, М.: *"HR in Business – Why Don't We All Speak the Same Language?"* Advances in Business-Related Scientific Research Conference (ABSCR 2012), Венеција, Италија, 28. – 30. марта 2012.
- Јакић, Г., **Анђелковић, J.,** Новаковић, М.: *Teaching English at a Tertiary Level in Europe and Serbia: An Overview and Comparison*, 13. Међународни симпозијум SYMORG 2012: "Innovative Management and Business Performance", Књига сажетака: ISBN 978-86-7680-254-8, Зборник радова: CD, Златибор, 5. – 9. јуна 2012
- **Анђелковић, J.**: Изазови наставе страног језика *струке у организационим наукама*, Друга међународна конференција „Језик струке: Изазови и перспективе",Друштво за стране језике и књижевности Србије, Филозофски факултет, Београд, 4.-5. фебруара 2011. (Зборник радова: 978-86-915141-0-5, стр. 677- 685)
- **Плећаш, J.**: Indigenous Language Revitalization in the USA - a Lost Cause?, *Interstudia,* No.9 / 2011. (ISBN: 2065 -3204, str. 148 – 159)
- Јакић, Г., **Плећаш, J**.: *Језик убеђивања у маркетингу: синтаксички и стилистички елементи савремене српске рекламе*, 12. Међународни симпозијум SYMORG 2010: „Организационе науке и менаџмент знања", Књига апстраката: ISBN 978-86-86385-07-9, Зборник радова: CD, Златибор, 9. – 12. јуна 2010.

Преводи:

- Анђелковић, J., Гајић, А., Новаковић, М.: *40 years of teaching at the Faculty of Organizational Sciences*, Факултет организационих наука Универзитета у Београду, 2012.

Увидом у списак библиографских референци кандидаткиње комисија закључује даје Јелена Анђелковић, мастер, уз остале критеријуме, показала да испуњава услове за пријаву теме докторске дисертације.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТКИЊА ПОДОБНА ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Поред тога што је успешно испунила све обавезе предвиђене програмом докторских студија, остварила потребан број кредита и задовољила све остале захтеве програма докторских академских студија (студијски истраживачки радови) и тиме стекла неопходне услове за пријаву докторске дисертације, Јелена Анђелковић, мастер, објавила је дванаест научних и стручних радова, и један превод са српског на енглески језик (иако се преводи још увек не препознају Законом о високом образовању РС као референтни радови за унапређења, сматрамо да они представљају једну веома важну компоненту филолошке струке и зато их овде истичемо). Комисија закључује да се ради о веома квалитетној кандидаткињи високих академских способности која се са пуно академске зрелости и ентузијазма посвећује како научном тако и образовном раду и превођењу. Увидом у биографију и библиографију кандидаткиње, Комисија сматра да Јелена Анђелковић, мастер, у потпуности испуњава све биографске, библиографске и академске предуслове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За менторку је предложена др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета у Београду, Катедра за иберијске студије. У наставку представљамо селективну библиографију предложене менторке релевантну за тему докторске дисертације кандидаткиње:

Књиге:

Filipović, Jelena. 2015. *Transdisciplinary approach to language study. The complexity theory perspective*. London: Palgrave Macmillan.

Филиповић Јелена & Оливера Дурбаба (уреднице). 2014. *Језици у образовању и језичке образовне политике*. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду/Чигоја

Filipović Jelena. 2009. *Moć reči: Ogledi iz kritičke sociolingvistike [The social power of words: Essays on critical sociolinguistics]*. Beograd: Zadužbina Andrejević.

Поглавља у књигама и монографским издањима:

Filipović, Jelena. 2015. Academic publishing from the periphery: English as the international language of scientific publications in humanities and social sciences. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru IV/2*, pp. 367-373.

Филиповић Јелена (2014). Теоријски концепти и специфичности језичке образовне политике. У: Филиповић Јелена & Оливера Дурбаба (ур), *Језици у образовању и*

језичке образовне политике, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду/Чигоја, стр.17-34.

Филиповић Јелена (2014). Језичка образовна политика и родно осетљив језик. У: Филиповић Јелена & Оливера Дурбаба (ур.), *Језици у образовању и језичке образовне политике*. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду/Чигоја, стр. 153-168.

Филиповић Јелена и Јулијана Вучо.2014. Језичка образовна политика и образовање националних мањина у Европи са посебним освртом на ромску популацију. У: Филиповић Јелена & Оливера Дурбаба (ур.), *Језици у образовању и језичке образовне политике*. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду/Чигоја, стр. 169-187.

Filipović, Jelena. 2012. Language policy and planning from the complexity perspective. In: Julijana Vučo & Jelena Filipović (eds.) *Philological Research Today*. *Language and Society*. Belgrade: Faculty of Philology Press, pp. 285-320.

Filipović, Jelena. 2011. Language policy and planning in standard language cultures – an alternative approach. In: Vera Vasić (ed.), *Primenjena Lingvistika u čast Ranku Bugarskom. JEZIK U UPOTREBI [Applied linguistics in honor of Ranko Bugarski. LANGUAGE IN USE]*. Novi Sad: Društvo za primenjenu lingvistiku Srbije, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu , pp. 121-136.

Filipović, Jelena. 2007. Ideologija jezika i standardizacija - istorija i budućnost srpskog standardnog varijeteta. *Primenjena lingvistika*, (8): 22-32.

Filipović, Jelena. 2002. *Uloga menadžmenta terminologije u kreiranju jezicke politike i u procesu jezickog planiranja: kako uhvatiti prikljucak sa svetom? Primenjena lingvistika, 3*: 73-79.

Filipović, Jovan & Jelena Filipović 1998. "Uloga standardizacije terminologije u tržišnoj privredi", *Menadžment totalnim kvalitetom* , Vol. 26, No. 1: 47-50 .

Научни радови објављени у академској референтној литератури:

Filipović, Jelena & Julijana Vučo. 2013. Small area languages in global academic settings, in: Leonel Ruíz Miyares, María rosa Álvarez Silva y Alex Muñoz Alvarado (eds.) *Actualizaciones en comunicación social*, vol. 1. Santiago de Cuba: Centro de Lingüística Aplicada, pp. 136-39.

Julijana Vučo & Jelena Filipović. 2013. Serbian roadmap toward European plurilingualism, in: Leonel Ruíz Miyares, María rosa Álvarez Silva y Alex Muñoz Alvarado (eds.) *Actualizaciones en comunicación social*, vol. 1. Santiago de Cuba: Centro de Lingüística Aplicada, pp. 157-160.

Filipović, Jelena & Julijana Vučo. 2012. Language policy and planning in Serbia: language management and language leadership. *Anali Filološkog fakulteta*, 24(II): 9-32.

Filipović, Jelena. 2011. Evropski projekat višejezičnosti i jezičke (obrazovne) politike. Reči, 4: 228-242.

Filipović, Jelena. 2009. Rodno osetljive jezičke politike: teorijske postavke i metodološki postupci [Gender sensitive language policies: theory and methodological procedures]. *Anali Filološkog fakulteta [Annals of the School of Philology],* 21: 109-127.

Комисија сматра да проф. др Јелена Филиповић, редовна професорка, испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област социолингвистика.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

ОЦЕНА:

1. **Формулације назива теме (наслова)**

Кандидаткиња Јелена Анђелковић пријавила је докторску дисертацију под насловом **„ Терминологија менаџмента - у прилог развоју терминолошке и језичке политике и планирања“.**

Научне области које обухвата тема докторске дисертације

Терминологија, језичка политика и планирање, корпусна лингвистика, социолингвистика, когнитивна семантика, контактна лингвистика

Комисија закључује да је назив тезе прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. **Предмет (проблема) истраживања**

Предмет истраживања предложеног рада је терминологија научне и стручне области менаџмента на српском језику у контексту терминолошке и језичке политике и планирања. Прецизније, рад би се (користећи анализу специјализованог корпуса као основну методологију) бавио анализом, описом и приказом лингвистичких и когнитивних аспеката терминологије менаџмента на српском и њених еквивалената на енглеском језику ради давања доприноса терминолошком корпусном планирању и политици за ову област и ради потенцијалног доприноса теорији језичке политике и планирања уопште.

Дати предмет истраживања изабран из више разлога.

Прво, научна и стручна терминологија постала је једна од веома актуелних тема научних истраживања. Последњих деценија долази до велике експанзије стручних терминологија, посебно у оним научним дисциплинама које доживљавају убрзан раст и развој. Терминологији се приступа из различитих углова (нпр. из угла лингвистике, превођења, језичке политике и планирања, у контексту управљања знањем, информатичких наука, итд.), а развијају се и нови, како теоријски, тако и практични приступи терминологији. Развој теоријских постулата доноси терминологији (често оспораван) статус научне дисциплине. Све је актуелнији термин *менаџмент терминологије* (као део менаџмента знања), који обухвата низ практичних терминолошких и терминографских активности на систематизацији терминологије (Рајт, Будин 1997: 2-3), посебно кроз примену информационих технологија у изради електронских корпуса, терминографских ресурса, терминолошких база и терминолошких база знања (онтологија).

Друго, научна и стручна терминологија у малим језицима (Пипер 1998) какав је српски суочава се са многобројним проблемима који се тичу терминолошке неизграђености, неуређености и непостојања адекватних терминографских и лексикографских ресурса. Глобална доминација енглеског језика као међународне *lingua franca*-е и доминантног језика - даваоца терминологије у готово свим научним областима, посебно оним који доживљавају динамичан развој (каква је стручна и научна област менаџмента), у малим језицима води ка комплементарној (а не супротстављеној) тежњи да се очува културни и језички идентитет кроз свесну и систематичну интервенцију путем терминолошке и језичке политике и планирања.

Треће, иако постоји свест о потреби за систематичким приступом терминологији, стиче се утисак да научна и стручна терминологија на српском језику не заузма место које заслужује у оквиру језичке политике и планирања. Осим тога, практичне активности на менаџменту терминологије малобројне су и органичене на појединачне иницијативе, уз недовољан надзор званичних институција. Све ово чини терминологију и менаџмент терминологије на српском језику потенцијално веома актуелном темом научних истраживања.

Четврто, значај комуникативног контекста за истраживања синтаксичког и семантичког понашања термина ретка је тема радова о стручној терминологији на српском језику. Метода анализе корпуса на студије терминологије такође представља релативно неистражену област примене корпусне лингвистике, великим делом и због непостојања специјализованих електронских корпуса на српском језику.

Пето, научна и стручна област менаџмента одабрана је због чињенице да се ради о релативно младој научној дисциплини која последњих деценија доживљава изузетно динамичан развој и експанзију терминологије, као и због тога што су терминолошки проблеми са којима се ова област суочава изузетно изражени у српском језику.

Будући да би предложено истраживање заправо било документовање тренутног стања терминологије за научну и стручну област менаџмента, оно би се могло посматрати и као почетна фаза менаџмента терминологије менаџмента на српском језику и неопходном основом за терминолошко планирање у овој области. Овако представљен предмет истраживања предложене докторске дисертације припадао би парадигми коју Bassey Edem Antia назива *менаџмент терминологије орјентисан ка језичком планирању* (language planning (LP) oriented terminology management).

3. Образложење предлога теме докторке дисертације

Термин терминологија је вишезначан. Прво, терминологија представља кључни део језика за посебне намене, а састоји од термина (терминолошких јединица) као јединица специјализованог знања које су носиоци значења специјализованих текстова. Затим, терминологија се односи на практичне терминолошке активности на прикупљању, именовању, селекцији, систематизацији и стандардизацији терминолошких јединица, као и развоју глосара, стручних речника и терминолошких ресурса ради подршке како стручњацима у вођењу стручне комуникације и трансферу знања, тако и стручним преводиоцима и осталим корисницима терминологије. Из ових практичних терминолошких активности развило се и треће значење термина терминологија: релативно нова мултидисциплинарна научна област заснована на одређеним теоријским постулатима, са развијеном методологијом, циљевима и могућностима примене.

Последњих деценија, у терминологији је дошло до неколико значајних промена. Пре свега, у теоријској терминологији, после вишедеценијске доминације Вустерове Опште теорије терминологије (чији су основни постулати прескриптивне природе и тичу се свесне контроле над терминологијом кроз терминолошку политику и планирање, систематизацију и стандардизацију), јављају се и нови, лингвистички засновани, приступи терминологији, који су осим за лексички и формални, заинтересовани и за когнитивни и функционални аспект терминологије. Због ове промене, фокус практичних терминолошких активности прелази са прескрипције и стандардизације на семантички опис, појмовну организацију и посматрање термина као дела дискурса, односно у комуникативном контексту. Осим ове промене, терминологија као дисциплина шири свој обухват у правцу представљања знања (*knowledge representation*), а менаџмент терминологије све се више види као део менаџмента знања (Темерман, Кереманс, 2003: 1). Аутентичан текст постаје примарни извор података о терминологији (Ахмад, Фулфорд, Роџерс 1992:141 у Пирсон 1998: 2), а систематична анализа (специјализованог) корпуса постаје један од основних метода терминолошких проучавања.

Језик за посебне намене и терминологија као његов кључни део, а посебно терминолошко планирање, неке су од важних питања корпусне језичке политике и планирања. Терминолошка политика и планирање постали су последњих деценија веома актуелна тема у различитим земљама, како на националном новоу, тако и на нивоу

локалне заједнице, институција и организација. Из угла језичке политике и планирања, научна и стручна терминологија једног језика представља његов стратешки ресурс и средство за ширење специјализованог знања и информација, те је питање изградње терминологије посебно актуелна тема у земљама које су економски, технолошки и политички зависне од других или имају нестабилну језичку ситуацију, попут оних у којима се говоре мали језици. Разлог за то су два паралелна процеса: глобализација и интернационализација стручне терминологије ради лакше и ефикасније комуникације са једне стране, и локализација, односно превођење, изградња или адаптација терминологије у локалном, малом језику ради очувања језичког и културног идентитета и разноврсности, са друге стране. Главни изазов који се поставља пред терминолошко планирање у малим језицима данас јесте да се специјализовани дискурс учини функционалним, а да стручна терминологија буде савремена и да омогућава несметану професионалну комуникацију. Зарад постизања ових циљева, Унеско је у сарадњи са међународном терминолошком организацијом Инфотерм објавио Смернице за терминолошке политике намењене творцима језичких и терминолошких политика како би им пружили системски оквир за обликовање, планирање и спровођење истих. Ове смернице заправо су препоруке како да се свесно и систематски развија језик за посебне намене у складу са потребама и захтевима комуникације у одређеном подручју, пратећи начела за менаџмент терминологије, односно описни и прескриптивни терминолошки рад.

Једна од препорука коју Инфотерм даје у Смерницама јесте спровођење терминолошких активности са циљем да се прикупе терминолошке информације које илуструју тренутно терминолошко стање и да се ове информације документују у терминографским производима. Документовање терминолошких информација за неку научну и стручну област заправо представља припрему за другу фазу терминолошког планирања: нормирање и стандардизацију терминологије.

У предложеном раду кандидаткиња планира да изврши документовање терминолошких информација за најфреквентније термине из научне и стручне области менаџмента на српском језику, уз навођење њихових преводних еквивалената на енглеском језику. Како би дошла до комплетног и адекватног описа термина, посматраће их у комуникативном контексту, односно извршиће анализу репрезентативног специјализованог корпуса састављеног од текстова који припадају жанровима научног рада и уџбеника на енглеском и српском језику. Корпус би се састојао од два подкорпуса, и то: а) упоредни корпус уџбеника из научне и стручне области менаџмента на енглеском и српском језику; и б) паралелни корпус научних радова на енглеском и српском језику (оригинал на српском језику и превод на енглески језик). Укупно, корпус би обухватао око 50.000 речи. Терминолошке информације које се траже анализом корпуса ауторка дели на лингвистичке, когнитивне и комуникативне информације, у складу са основним постулатима модерних теорија терминологије (Комуникативне, Социокогнитивне теорије и Теорије оквира), које доворе о три димензије термина: лингвистичкој, когнитивној и

комуникативној. Лингвистичка димензија тиче се лексичке и семантичке структуре термина, па би се лингвистичке информације за којима ауторка планира да трага односиле на следеће одреднице: лексичка структура, врста речи, могућност синтаксичког комбиновања, семантичка категорија, значење, семантичка варијација, лексички еквивалент на енглеском језику (број лингвистичких одредница није ограничен и могао би да се прошири у зависности од резултата истраживања). Когнитивна димензија, с друге стране, тиче се односа између термина и појма који дати термин именује, односно места које дати термин заузима у појмовној структури неке стручне и научне области. Информације о когнитивној димензији посматраних термина тицале би се категоризације, хијерархијске и нехијерархијске појмовне организације у терминологији менаџмента и места које посматрани термин заузима у појмовној структури, као и припадности термина домену или поддомену. Информације о комуникативној димензији, најзад, тичу се улоге које термин као јединица специјализованог знања има у специјализованом дискурсу: улоге у преносу знања.

Анализа корпуса као основна методологија предложеног истраживања изабрана је како би се, посматрајући термине у контексту научног рада (кроз комуникативну димензију термина), добиле детаљније информације о лингвистичким и когнитивним својствима термина до којих није увек могуће доћи анализом термина ван контекста, као и оних које нису доступне у постојећим терминографским ресурсима из домена менаџмента на српском језику. Упоредни и паралелни подкорпуси радова на енглеском и српском језику одабрани су из више разлога: пре свега, због чињенице да је енглески језик неприкосновени језик давалац терминологије у овој области и потенцијални разлог за појаву терминолошке (синонимијске и друге) варијације у српском језику, а затим и због могућности да нам овакав поредбени терминолошки рад пружи информације о појмовном непоклапању, терминолошкој, лексичкој и текстуалној нееквиваленцији између два језика, као и појмовним и терминолошким празнинама које српски, као пасивни прималац терминологије, има у односу на енглески језик.

Анализа специјализованог корпуса направљеног за потребе овог рада (уз праћење критеријума за адекватан одабир текстова) била би подељена у три фазе. У првој, припремној фази квантитативном методом ауторка планира да приреди листу која би се састојала од 50 најфреквентнијих термина из домена менаџмента. До листе најфреквентнијих термина дошла би комбиновањем морфосинтаскичког и статистичког приступа. У следећој фази би квалитативном методом дошла до лингвистичких (лексичких, семантичких и синтаксичких) информација о одабраним терминима, као што су информације о врсти речи, семантичкој категорији, колокативности, синонимији, полисемији, лексичким еквивалентима на енглеском језику итд. У трећој фази, посматрањем метајезичких конструкција у којима се дате терминолошке јединице јављају у корпусу, кандидаткиња планира да дође до појмовних информација неопходних за

дефинисање значења термина, као и опис и представљање појмовне структуре домена менаџмента.

Информације о терминолошким јединицама које прикупимо корпусном анализом кандидаткиња планира да представи у облику терминолошког записа, односно путем шаблона за опис и приказ значења терминолошких јединица са обавезним и алтернативним терминолошким одредницама. Шаблон би настао након завршене корпусне анализе и на основу њених резултата. Као репер за израду шаблона користиће терминолошку базу канадске владе *Termium Plus*, односно њен део који покрива терминологију из домена менаџмента. Очекује се да би код појединих терминолошких јединица у шаблону за израду овог рада одређене терминолошке одреднице остале непопуњене (првенствено терминолошка дефиниција и место термина у појмовној структури, као и сам термин на српском) и да би могле да се дораде накнадно, након консултације са стручњацима из датог домена. Даљом анализом термина из предложеног корпуса, опис и приказ терминологије менаџмента би се надограђивали и евентуално довели до систематичне слике терминологије овог домена на српском језику.

Наведени опис терминологије имао би потенцијал да, уз озбиљну консултацију и сарадњу са стручњацима из домена менаџмента, израсте у електронски терминографски производ - терминолошку базу за домен менаџмента. Будући да су структура и начин организовања појмова унутар терминолошког ресурса веома важни, потенцијална терминолошка база би на семантичкој скали била између таксономије и онтологије, и на тај начин имала потенцијал да израсте у терминолошку базу знања. У потенцијалној терминолошкој бази знања за домен менаџмента, појмовна структура визуелно би била представљена у облику семантичке мреже која садржи хијерархијске (таксономијске и меронимијске) и нехијерархијске односе (узрок - последица, процес - производ, процес-метод и тд.).

Кандидаткиња сматра а комисија се слаже да би се овакав опис и приказ терминолошких одредница из домена менаџмента значајно разликовао од оног који је присутан у постојећим терминографским ресурсима из области менаџмента на српском језику који су непотпуни и прилагођени првенствено потребама стручњака из наведене области. Од овакавог терминолошког описа користи би имали различити корисници терминологије, и то пре свега стручни преводиоци и творци терминолошке и језичке политике и планирања. Стручним преводиоцима би овакав опис терминологије менаџмента пружио и лингвистичке (осим преводних еквивалената, и информације о синтакси и комбинаторном потенцијалу термина) и појмовне информације о термину (место неког термина у појмовној структури дате стручне области, што би омогућило стицање основног појмовног знања из стручне области у којој преводе). Терминолошким и језичким планерима би овакав опис терминологије менаџмента пружио слику о њеном тренутном стању, терминолошкој изграђености, варијацији и празнинама, и на тај начин

потенцијално послужио као основа за наредне фазе у терминолошком планирању које би се тицале даље систематизације, селекције и стандардизације.

Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Оквирна структура предложене докторске дисертације састојала би се од следећих делова:

1. У првом делу рада ауторка планира да представи најважније појмове и теоријске основе терминолошког рада и истраживања. Понудиће кратак приказ историјског развоја терминологије као науке, са посебним освртом на прелаз са традиционалне ка модерним теоријама и одговарајућим променама у методологији терминолошких истраживања. Посебна пажња биће посвећена месту које терминологија заузима у теорији језичког планирања, као и питању терминолошке политике и планирања као делу корпусне језичке политике. Планира се и преглед практичних (дескриптивних и прескриптивних) терминолошких активности које припадају парадигми менаџмента терминологије . Осим тога, укратко ће бити представљени и савремени трендови у терминолошким истраживањима, управљању терминологијом и терминолошкој политици, планирању и стандардизацији у Европи и свету, као и најзначајније терминолошке институције, пројекте и ресурсе (електронске терминолошке базе, базе знања, алате за управљање терминологијом итд.). Посебан осврт ауторка ће учинити на на место терминологије менаџмента у савременим терминолошким активностима и ресурсима.
2. Други део рада представиће тренутно стање изграђености српске научне и стручне терминологије, посебно у односу на глобалну доминацију енглеског језика, као и преглед досадашњих терминолошких истраживања, приступа терминологији и тренутно доступних терминографских и лексикографских ресурса. Посебна пажња биће посвећена питањима менаџмента терминологије научних и стручних области на српском језику и српске терминолошке политике, планирања и стандардизације.
3. Трећи део рада биће посвећен научној и стручној терминологији из научне области (домена) менаџмента. Након кратког приказа научне дисциплине менаџмента и питања његове мултидисциплинарности која ствара проблем одређивања јасних граница домена менаџмента, ауторка ће представити тренутно стање терминологије овог домена, са посебним освртом на утицај енглеског језика, као и ставове у вези са тим (кроз представљање резултата прелиминарног истраживања; инструмент: упитник), а понудиће и преглед досадашњих лингвистичких истраживања ове терминологије на српском и енглеском језику, као и критички приказ тренутно доступних терминографских и лексикографских производа.
4. У четвртом делу предложеног рада аутока ће се посветити представљању три фазе циљног истраживања (детаљније објашњено под насловом *Фазе у спровођењу терминологије*), са наведеним предметом, хипотезама, методама, поступком и циљевима истраживања. Посебна пажња биће посвећена представљању паралелног корпуса текстова академских

научних радова на енглеском и српском језику на коме ће наведено истраживање бити изведено.

5. У петом делу рада биће представљени резултати истраживања и извршена њихову анализу.
6. У шестом делу ће се претходно обрађени резултати циљног истраживања представити као терминолошки запис путем шаблона за приказ и опис терминолошких јединица. Шаблон би се састојао од обавезних и алтернативних одредница за сваку терминолошку јединицу појединачно и био би попуњен подацима добијеним анализом корпуса.
7. У седмом, завршном, делу биће понуђен преглед резултата истраживања, са освртом на његове потенцијалне научне доприносе, првенствено за терминолошку и језичку политику и планирање и стандардизацију терминологије у српском језику, као и на могућа даља истраживања.

Фазе у спровођењу методологије

1. Припремни кораци

а) Уводно ишчитавање литературе (референтних радова о теоријским, методолошким и практичним аспектима) која припада одабраној научној и стручној области (домену) како би се скицирали основни појмовни односи, одредиле границе домена и идентификовали поддомени;

б) Спровођење упитника о стању терминологије менаџмента на српском језику и ставовима у вези са тим.

2. Рад на корпусу

а) Компилација специјализованог корпуса;

б) Квантитативна анализа (проналажење најфреквентнијих термина) коришћењем софтверских алата за екстракцију термина;

в) Квалитативна анализа (проналажење информација о лингвистичкој и когнитивној димензији одабраних термина) помоћу доступних софтверских алата и мануелном методом.

3. Прављење терминолошких записа, односно израда и попуњавање шаблона за приказ и опис терминолошких одредница

4. Фаза провере података унетих у шаблон.

5. Представљање претходних корака помоћу програма за приказ онтолошких односа у терминолошкој бази знања.

Прелиминарни списак стручне литературе

1. Antia, Bassey Edem (2000). *Terminology and language planning: an alternative framework of practice and discourse*. John Benjamins Co. Philadelphia: USA
2. Aussenac-Gilles, N., Després, S., and Szulman, S. (2008). The TERMINAE Method and Platform for Ontology Engineering from Texts. In *Proceedings of the 2008 Conference on Ontology Learning and Population: Bridging the Gap between Text and Knowledg*e. Amsterdam: IOS Press.
3. Bautista-Zambrana, M.R. (2015). Methodologies to build ontologies for terminological purposes. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 173: 264 – 269.
4. Biber, D. Representativeness in Corpus Design (1993). In *Literary and Linguistic Computing*, Vol. 8, No. 4.
5. Biber, D., Conrad, S., Reppen, R. (1998). *Corpus Linguistics: Investigating Language Structure and Use*. Cambridge University Press: Cambridge, UK
6. Bowker L., Pearson, J. (2003). *Working with Specialized Language: A practical guide to using corpora*. Routledge: London, New York
7. Brač, Lj. and M. Lončar (2012). Terminology Planning for the Croatian National Terminology Database STRUNA, in *Proceedings of the 10th Terminology and Knowledge Engineering Conference (TKE 2012)*, Aguado de la Cea et al., Eds. Madrid, 19-22 June 2012, pp. 258 – 269.
8. Brborić, B. *S jezika na jezik*. Internet izdanje. http://www.rastko.rs/filologija/bbrboric-jezik/. (veb strani pristupljeno 27. septembra 2015.)
9. Brown, Gillian & Yule, George (1983). *Discourse Analysis.* Cambridge: Cambridge University Press.
10. Bugarski, R. (1983): Sociolinguistic Issues in Standardizing Linguistic Terminology. *Language in Society*. 12/ I, 65 – 70.
11. Bugarski, R. (1996). O vrednovanju termina, U: Vinaver, N. et al. (ur): *Standardizacija terminologije*, str. 25 - 27, Beograd: SANU.
12. Cabre, M. T. (1998). *Terminology. Theory, Methods and Applications*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Co.
13. Cabre, M. T. (2003). Theories of terminology: their description, prescription and explanation. *Terminology* 9:2, pp. 163 - 199.
14. Chaffin, R., Herrmann, D. J. & M. Winston. (1988). An Empirical Taxonomy of Part-whole Relations: Effects on Part-whole Relation Type on Relation Identication. *Language and Cognitive Processes* 3, 1. 17- 48.
15. Christensen, L. W. (2002). Danish Verbs as Knowledge Probes in Corpus-based Terminology Work. *LSP & Professional Communication*, Volume 2, Number 2
16. Condamines, A. (2002). Corpus Analysis and Conceptual Relation Patterns. *Terminology*, 2002, 8 (1), pp.141-162. <hal-00606246>
17. Condamines, A. (2010). Variations in Terminology. Application to the management of risk related to language use in the workplace. *Terminology*, 16 (1), pp.30-50
18. Desmet, I., Boutayeb, S. (1994). Terms and Words: Propositions for Terminology. *Terminology*, 1 (2), 303 - 325.
19. Faber Benítez P., C. M. Linares, M. V. Expósito (2005). Framing Terminology: A Process-Oriented Approach. *Meta: journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, vol. 50, n° 4.

20. Faber P. (2012). *A Cognitive Linguistics View of Terminology and Specialized Language.* Berlin: De Gruyter Moulton
21. Faber P., M. T. Sánchez (2001). Codifying conceptual information in descriptive terminology management. *Meta: journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, vol. 46, n° 1, pp. 192-204.
22. Filipović, J., Filipović, J. (1997). General Trends in Standardization of Scientific Terminology in Serbian: A Critical Analysis of the State of Affairs. *International conference on terminology* Donostia – San Sebastian, Spain, pp.285-291
23. Filipović, J., Filipović, J. (1998). Uloga standardizacije terminologije u tržišnoj privredi. *Menadžment totalnim kvalitetom, vol. 26, br. 1*, 47-50.
24. Filipović, J. (2009). *Moć reči: Ogledi iz kritičke sociolingvistike*. Beograd: Zadužbina Andrejević.
25. Filipović, J. (2001). Language policy and planning in standard language cultures – an alternative approach. *Primenjena lingvistika - u čast Ranku Bugarskom*, 121- 136.
26. Filipović, J. (2002). Uloga menadžmenta terminologije u kreiranju jezičke politike i procesu jezičkog planiranja: Kako uhvatiti priključak sa svetom? *Primenjena lingvistika* 3, 73-79
27. Filipović, J. (2007). Ideologija jezika i standardizacija - istorija i budućnost srpskog standardnog varijeteta. *Primenjena lingvistika*, (8), 22-32.
28. Fishman, J. A. (2006). Language Policy and Language Shift. In Thomas Ricento (ed.), *An Introduction to Language Policy: Theory and Method* (pp. 311-329). Malden, MA, USA, Blackwell Publishing.
29. Geeraerts, D. (ur.) (2006). *Cognitive Lingusitics: Basic Readings*. Berlin: Walter de Gruyter GmbH
30. Geeraerts, D. (2009). *Theories of Lexical Semantics*. Oxford: OUP
31. Heid, U. (1999). Extracting terminologically relevant collocations from German technical texts. *5th International Congress on Terminology and Knowledge Engineering TKE 99.*
32. Hlebec, B. (1997). *Srpsko-engleski rečnik lažnih parova*. Beograd: Trebnik.
33. Humbley, J. (2003). *Metaphor and secondary term formation*. Cahier du CIEL 2000-2003, pp. 197 – 210.
34. Hyland, Ken (2005). *Metadiscourse: Exploring Interaction in Writing*. London: Continuum
35. Iljinska, L., Platonova, M., Smirnova, T. (2013). Metaphoric terms : Elusive magic of meaning transformation. *Proceedings of the 19th European Symposium on Languages for Special Purposes : Languages For Special Purposes in a Multilingual, Transcultural World*, 8-10 July 2013, Vienna, Austria (http://lsp2013.univie.ac.at/proceedings)
36. Iljinska, L., Smirnova, T. (2014). Conflicting Tendencies in the Development of Scientific and Technical Language Varieties: Metaphorization vs. Standardization. *Research in Language*. 2014: 12/1.
37. Ivić, M. (2001). *Pravci u lingvistici 1, 2*. Beograd: Biblioteka XX vek
38. Ivić, P. (2001). Language Planning in Serbia Today. *International Journal of the Sociology of Language*, 151, 7-17.
39. Klajn, I. (2001). Neologisms in Present –day Serbian. *International Journal of the Sociology of Language*, 151, 89-11

40. Kovačević, Lj. (2000). Srpska bibliotekarska terminologija u međunarodnom projektu – Višejezični rečnik bibliotekarske terminologije. *Glasnik Narodne biblioteke Srbije*. Vol.2, pp. 49 – 65.
41. Kucheruk L. (2013). *Modern English Legal Terminology: linguistic and cognitive aspects*. (Doct. Diss.). Universit´e Michel de Montaigne - Bordeaux III
42. Lacasta J., J. Nogueras-Iso, F. J. Zarazaga- Soria (2010). *Terminological Ontologies: Design, Management and Practical Applications*. Springer: New York
43. Lakoff George (1990). *Women, Fire and Dangerous Things. What Categories Reveal about the Mind*. The University of Chicago Press: Chicago.
44. Laviosa, S. (1998). The Corpus-based Approach: A New Paradigm in Translation Studies. *Meta: Translators' Journal*, vol. 43, n° 4, 1998, p. 474-47
45. L'Homme, M-C. (2000). Understanding Specialized Lexical Combinations. *Terminology*, 6 (1), pp. 89 - 110.
46. L'Homme, M-C., and Bernier-Colborne, G. (2012). Terms as labels for concepts, terms as lexical units: A comparative analysis in ontologies and specialized dictionaries. *Applied Ontology*, 7 (4), pp. 387- 400.
47. Matić, G. (2013). Prilog *razvoju modela standardizacije terminologije menadžmenta u organizaciji*. Beograd: Zadužbina Andrejević.
48. Meyer, C. F. (2004). *English Corpus Linguistics - an Introduction*. Cambridge University Press: Cambridge, UK
49. Meyer, I., Skuce, D., Bowker, L., and Eck, K. (1992). Towards a New Generation of Terminological Resources: An Experiment in Building a Terminological Knowledge Base. In *Proceedings of the 14th International Conference on Computational Linguistics (CO-LING'92)* (pp.956- 960). Nantes, France.
50. Palmer F.R. (1981). *Semantics*. Cambridge University Press: Cambridge
51. Pearson, Jennifer (1998). *Terms in Context.* Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins.
52. Picht, H. (1987). Terms and their LSP Environment / LSP Phraseology. *Meta: journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*, vol. 32, n° 2, p. 149-155.
53. Picht, H. (2006) *Modern Approaches to Terminological Theories and Applications*. Peter Lang AG, Bern: Switzerland
54. Picht, H., & Draskau, J. (1985). *Terminology: an introduction* (Vol. 2). University of Surrey, Department of Linguistic and International Studies.
55. Piper, P. (1998). O velikim i malim jezicima u svetlu lingvističke ekologije. *Filološki pregled*, 25(1), 67-86.
56. Piper, P. (2010). *Srpski između malih i velikih jezika*. Beograd: Beogradska knjiga.
57. Prćić, T. (1997). *Semantika i pragmatika reči*. Sremski Karlovci, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića
58. Prćić, T. (1996). Adaptacija i standardizacija kompjuterske terminologije iz engleskog jezika kod nas. U: Šćepanović B. (ur.*) Standardizacija terminologije*, Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti, str. 203-205.
59. Phillipson, R. (2006). Language Policy and Linguistic Imperialism. In Thomas Ricento (ed.), *An Introduction to Language Policy: Theory and Method* (pp. 346-362). Malden, MA, USA, Blackwell Publishing.

60. Radovanović, M. (1996). Terminologija, terminografija, terminogradnja. U: Vinaver, N. (ur.) *Standardizacija terminologije*, Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti, str. 9 - 16.
61. Ricento, T. ed. (2006). *An Introduction to Language Policy: Theory and Method*. Malden, MA, USA, Blackwell Publishing.
62. Sager, Juan Carlos & R. L. Johnson. 1980. Standardization of Terminology in a Model of Communication". *International Journal of the Sociology of Language* 23. 81- 104.
63. Sager, J. C. (1990). *A Practical Course in Terminology Processing.* Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins.
64. Signe R., Vasiļjevs A. (eds.) (2006). *Towards Consolidation of European Terminology Resources*, Riga, Latvia: Tilde
65. Silaški, N. (2000). Terminological synonymy – an oxymoron that has become a rule?. *Jezik struke – teorija i praksa. Proceedings*. pp. 651- 662.
66. Silaški, N. (2009) Ka standardizaciji terminologije u oblasti marketinga i menadžmenta. *Ekonomske teme*. XLVII: 111- 125.
67. Spolsky, B. (2004). *Language Policy*. Cambridge: Cambridge University Press.
68. Spolsky, B. (2009). *Language Management*. Cambridge: Cambridge University Press.
69. Šipka, D. (1998). *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina.* Novi Sad: Matica Srpska.
70. Tartier, A. (2003). A Method for Observing Terminological Evolution. U: Angelova G., K. Bontcheva, R. Mitkov and N.Nikolov (eds.). *Proceedings of Recent Advances in Natural Language Processing (RANLP 03)*. Bugarska: Borovec, pp. 467-471.
71. Temmerman, R. (2000). *Towards New Ways of Terminology Description: The Sociocognitive approach*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co.
72. Temmerman R., U. Knops. (2004). The translation of domain-specific languages and multilingual terminology management. *Themes in Translation Studies*, pp. 11- 18.
73. Temmerman, R. (2011). Stars, problem children, dogs and cash cows: evocative terminology in multilingual business communication. *SYNAPS- A journal of professional communication*. 26/2011, pp. 48 - 61.
74. Temmerman, R., and Kerremans, K. (2003). Termontography: Ontology Building and the Sociocognitive Approach to Terminology Description. In E. Hajicová, A. Kotešovcová and J. Mírovský (Eds.), *Proceedings of CIL17* (pp. 1-10). Prag: Matfyzpress, MFF UK.
75. Vasić, V., T. Prćić, G. Nejgebauer (2001). *Do yu speak anglosrpski? Rečnik novijih anglicizama*. Novi Sad: Zmaj
76. Wright S.E., R. A. Strehlow (ed.). (1995). *Standardizing and Harmonizing Terminology: Theory and Practice*, ASTM Committee on Terminology, issue 1223
77. Wright, S. E., G. Budin (1997). *Handbook of Terminology Management -Volume 1: Basic Aspects of Terminology Management*. Philadelphia, USA: John Benjamins Publishing Company
78. Wright, Sue Ellen & Budin, Gerhard. (2001). *Handbook of terminology management - Volume 2: Application-oriented terminology management*. John Benjamins Publishing Company
79. Wüster, E. (1955). *Bibliography of Monolingual Scientific and Technical Glossaries/ Bibliographie de vocabulaires scientifiques et techniques monolingues*. Paris: Unesco
80. Wüster, E. (1968). *The Machine Tool: An Interlingual Dictionary of Basic Concepts*. London: Technical Press.
81. Zaključak br. 10 Odbora za standardizaciju srpkog jezika: O prevođenju marketinške terminologije (1999). *Jezik danas.* Godina 3, broj 10. Novi Sad

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТКИЊЕ:

На основу наведених података о кандидаткињи, Комисија констатује да је Јелена Анђелковић, мастер, подобна за израду докторске дисертације.
На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области менаџмент терминологије, језичка политика и планирање, корпусне лингвистике, социолингвистике, когнитивне семантике и контактне лингвистике.

На основу наведених података о предложеној менторки, Комисија констатује да је др Јелена Филиповић, редовна професорка Филолошког факултета Универзитета у Београду, подобна за менторку предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидаткиње **Јелена Анђелковић** и предложене теме докторске дисертације **„Терминологија менаџмента - у прилог развоју терминолошке и језичке политике и планирања“**, а да за менторку именује др Јелену Филиповић, редовну професорку Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. др Јелена Филиповић, редовна професорка
2. др Катарина Расулић, доценткиња
3. др Гордана Јакић, доценткиња

У Београду, 31. 01. 2016.